

VU Research Portal

From Boys to Men: Explaining Juvenile Sex Offenders' Criminal Careers

van den Berg, C.J.W.

2015

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van den Berg, C. J. W. (2015). *From Boys to Men: Explaining Juvenile Sex Offenders' Criminal Careers*. [PhD-Thesis - Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Dutch Summary

In de criminologie wordt vaak onderscheid gemaakt tussen twee verschillende typen daders. Aan de ene kant is er de generalistische dader, deze persoon pleegt in zijn ‘criminele carrière’ verschillende soorten delicten. Aan de andere kant zijn er ook specialistische daders, deze personen specialiseren zich in een specifiek delict. Gedurende de criminele carrière van een specialistische dader zal dus weinig variatie in delictsoorten gevonden worden.

Vaak wordt verondersteld dat jeugdige zedendelinquenten specialistische en chronische daders zijn en dat zij zich dus zullen ontwikkelen tot volwassen zedendelinquenten. Deze veronderstelling ligt ten grondslag aan een streng beleid ten aanzien van alle zedendelinquenten. Daarnaast zorgt deze aanname ook voor de ontwikkeling van specifieke verklarende theorieën, gespecialiseerde risicotaxatie en gespecialiseerde behandelingen voor zedendelinquenten. De laatste jaren zijn er echter steeds meer empirische studies uitgevoerd die de specialistische veronderstelling ten aanzien van (jeugdige) zedendelinquenten hebben ontkracht. Deze onderzoeken laten een meer generalistische beeld zien van de jeugdige zedendelinquent, onder andere door lage seksuele recidivecijfers in de volwassenheid en een gemiddeld algemeen (alle delictsoorten opgeteld) recidivecijfer (e.g. Van den Berg et al., 2011; Lussier et al., 2012; Lussier & Blokland, 2014; Nisbet et al., 2004; Vandiver, 2006; Zimring et al., 2007, 2009). Door deze nieuwe inzichten zou men kunnen veronderstellen dat zedendelinquentie in de jeugd niet per definitie leidt tot specialisatie, maar dat seksuele delicten slechts een onderdeel zijn van de algemene criminele carrière veroorzaakt door antisociale neigingen. Vanuit dit standpunt zouden jeugdige zedendelinquenten vergelijkbaar zijn met de generalistische populatie daders.

In deze dissertatie is zowel de specialistische als de generalistische veronderstelling ten aanzien van jeugdige zedendelinquenten onderzocht. Dit is gedaan door de criminele

carrière van 498 Nederlandse jeugdige zedendelinquenten te bestuderen van adolescentie tot in de volwassenheid. Allereerst, zijn de seksuele criminele carrières bestudeerd door middel van een trajectenanalyse. Deze techniek verdeelt de groep in verschillende trajecten (criminele carrières over tijd gebaseerd op alleen seksuele delicten). De nadruk lag in deze eerste stap op het onderzoeken of jeugdige zedendelinquenten zich specialiseren in het plegen van zedendelicten. De resultaten laten zien dat jeugdige zedendelinquenten zich over het algemeen niet specialiseren als zedendelinquent. Een uitzondering hierop is een zeer kleine groep ($n = 27$) die ook in de volwassenheid doorgaat met het plegen van zedendelicten. Mogelijke verklaringen voor de continuering van zedendelinquentie door deze groep daders zouden kunnen zijn de inadequate sociale vaardigheden en specifieke psychische problemen zoals parafilie.

Vervolgens is de gehele criminele carrière (alle delicttypen) van de onderzoeksgroep bestudeerd om te onderzoeken of jeugdige zedendelinquenten een normatieve generalistische criminele carrière doorlopen. Over het algemeen werden hoge recidivecijfers gevonden. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de recidivecijfers zoals gevonden voor andere (hoog risico) daderpopulaties. Wederom is de trajectenanalyse gebruikt om de verschillende criminele carrières (met alle delictsoorten) van jeugdige zedendelinquenten te identificeren. Er werden vijf verschillende criminele carrières gevonden voor de onderzoeksgroep. Het verloop van deze trajecten over tijd is vergeleken met de criminele carrières die zijn beschreven in algemene criminologische ontwikkelings- en levenslooptheorieën. Hierdoor is het mogelijk te bepalen of de jeugdige zedendelinquenten een normatieve criminele carrière doorlopen, of dat voor dit type delinquent een specifieke theoretische benadering noodzakelijk is. De algemene criminologische theorieën bleken slechts gedeeltelijk van toepassing op het criminele carrière verloop van jeugdige zedendelinquenten. In overeenstemming met de ‘*dual taxonomy*’ van Moffitt (1993) werd gevonden dat veruit de meeste jeugdige zedendelinquenten een normale criminele carrière doorlopen, met het hoogste aantal delicten in de adolescentie en een geleidelijke afname in het aantal delicten naarmate de leeftijd toeneemt. Moffitt (1993) veronderstelt echter dat een zedendelict altijd onderdeel is van een ‘*life-course-persistent*’ criminele carrière. Wanneer een ‘*life-course-persistent*’ criminele carrière doorlopen wordt dan pleegt de dader consistent (verschillende soorten) delicten gedurende de levensloop. In tegenstelling tot deze assumptie van Moffitt (1993) wordt er geen ‘*life-course-persistent*’ traject gevonden voor deze onderzoeksgroep. Het groot-

ste gedeelte van de jeugdige zedendelinquenten stopt met het plegen van delicten na de adolescentie.

Nu duidelijk is geworden dat jeugdige zedendelinquenten voor het overgrote deel een redelijk normatieve criminele carrière volgen, is de derde stap in deze dissertatie om te kijken hoe het verloop van de gevonden criminele carrière voor jeugdige zedendelinquenten verklaard kan worden. Vaak wordt voor de algemene populatie delinquenten het verloop van de criminele carrière over tijd verklaard door de invloed van ‘*life-events*’, zoals trouwen, het krijgen van kinderen en het vinden van een vaste baan. Deze ‘*life-events*’ worden verondersteld crimineel gedrag te verminderen. Voor de jeugdige zedendelinquenten in deze dissertatie is de invloed van de bovenstaande ‘*life-events*’ op delinquentie ook onderzocht. In overeenstemming met de theorie van Sampson and Laub (2005) is gevonden dat één van de drie levensgebeurtenissen een gunstig effect heeft op de criminele carrière van jeugdige zedendelinquenten, namelijk heb hebben van werk. Het hebben van werk blijkt samen te hangen met een geleidelijke afname in het aantal delicten over tijd. Bovendien werd deze afname naarmate de jeugdige zedendelinquenten ouder werden steeds sterker. Er werd ook een omgekeerd verband gevonden tussen werk en criminaliteit; delinquentie zorgt voor een afname van de kans op toekomstig werk.

Als laatste is de heterogeniteit van jeugdige zedendelinquenten onderzocht. Uit de literatuur is gebleken dat jeugdige zedendelinquenten een zeer diverse dadersgroep zijn. Het is dan ook mogelijk om verschillende subgroepen jeugdige zedendelinquenten te identificeren. Voor de huidige onderzoeksgroep is in deze dissertatie dan ook gekeken welke subgroepen er kunnen worden onderscheiden. De hierboven beschreven trajectenanalyse waarbij de onderzoeksgroep op basis van delinquentie werd ingedeeld, liet vijf verschillende subgroepen zien. Wanneer deze vijf groepen worden vergeleken op stabiele risico- en beschermende persoonlijkheidskenmerken worden er slechts geringe verschillen tussen de vijf groepen gevonden. Dit betekent dat de groepen op deze kenmerken niet uniek zijn en dat onderscheid maken op basis van stabiele risico- en beschermende persoonlijkheidskenmerken niet mogelijk is. Om deze reden kan aangenomen worden dat deze indeling in subgroepen niet voldoende de heterogeniteit in de groep jeugdige zedendelinquenten beschrijft. Additioneel, is er dan ook een andere indeling bestudeerd, namelijk een indeling gebaseerd op type zedendelinquent. Deze typologie identificeert drie typen jeugdige zedendelinquenten: de kindmisbruiker, de leeftijdge-

nootmisbruiker en de groepsdader (Hendriks, 2006). Ten aanzien van de stabiele risico- en beschermende persoonlijkheidskenmerken verschillen deze drie subgroepen wel significant van elkaar. Ook het delictgedrag lijkt te verschillen tussen deze groepen. Wanneer gekeken wordt naar de verklaringen voor het verloop van de criminele carrière blijken kindmisbruikers significant te verschillen van de twee andere type jeugdige zedendelinquenten. Het hebben van werk heeft voor de kindmisbruiker geen gunstig verlagend effect op delictgedrag over tijd. Daarnaast is wel gebleken dat in vergelijking met de andere twee groepen de kindmisbruikers significant minder delicten plegen over de gehele criminele carrière.

In het kort heeft deze dissertatie aangetoond dat jeugdige zedendelinquenten over het algemeen geen persistente en gespecialiseerde daders zijn. Dit in tegenstelling tot de aanname van specialisatie die ten grondslag ligt aan het huidige beleid en de huidige toepassing van behandeling en risicotaxatie. Zedendelinquentie in de jeugd lijkt meer een onderdeel van de algemene criminele carrière onder invloed van antisociale neigingen. Om deze reden zou men kunnen concluderen dat jeugdige zedendelinquenten generalistische daders zijn die een relatief normale criminele carrière doorlopen. Werk blijkt als enige van de drie *'life-events'* het verloop van de criminele carrière te verklaren. Verder is gevonden dat kindmisbruikers het meest verschillen van de andere typen jeugdige zedendelinquenten op het gebied van delinquentie en de invloed van de *'life-events'* op de criminele carrière, wellicht door een meer uitgebreide psychologische problematiek. Toch lijkt ook deze driedeling niet optimaal voor de beschrijving van de heterogeniteit in de groep jeugdige zedendelinquenten, aangezien leeftijdgenootmisbruikers en groepsdaders vergelijkbaar lijken.

De resultaten van dit proefschrift hebben verschillende belangrijke theoretische en praktische implicaties. Het is aangetoond dat specialisatie in zedendelinquentie slechts voorkomt in een zeer kleine subgroep jeugdige zedendelinquenten. Theoretische gezien betekent dit dat de theorie van (Moffitt, 1993) niet klopt voor jeugdige zedendelinquentie, zware delicten vormen niet direct de basis voor een levenslange criminele carrière. Voor de praktijk is het aan te raden een gespecialiseerde behandeling voor deze groep jeugdige zedendelinquenten te ontwikkelen op basis van hun risicofactoren. Voor het overgrote deel van de jeugdige zedendelinquenten lijkt een algemene behandeling afdoende aangezien zij vergelijkbaar zijn met andere jeugdige delinquenten. Dat werk een belangrijke beschermende factor blijkt te zijn voor jeugdige zedendelinquenten brengt

Dutch Summary

ook belangrijke praktische implicaties met zich voort ten aanzien van beleid. In Nederland worden (jeugdige) zedendelinquenten uitgesloten voor het leven van bepaalde beroepen waarbij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verplicht is. Jeugdige zedendelinquenten hebben daarom, zo kan men veronderstellen, een beperktere keuze in banen. Aangezien uit deze dissertatie is gebleken dat jeugdige zedendelinquenten een gunstig effect ondervinden van werk is het aan te raden deze beleidspraktijk onder de loep te nemen. Wellicht wordt het recidiverisico juist meer verlaagd wanneer jeugdige zedendelinquenten een grotere banenmarkt ter beschikking hebben en daarnaast ook hulp krijgen bij het vinden van een geschikte baan.